

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal:

Jászberény, III. ker.,
Szenháromság-tér 3.
hova a lap szellemi
részét illető közlemé-
nyek, valamint az elő-
fizetési és hirdetési
díjak küldendők.

JÁSZ UJSÁG

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI LAP.

Előfizetési ár

helyben:

Egész évre . . . . . 8.— K
Félévre . . . . . 4.— K
Negyedévre . . . . . 2.— K

vidéken:

Egész évre . . . . . 9.— K
Félévre . . . . . 4.50 K
Negyedévre . . . . . 2.50 K

Egyes sűrű ár
10 fillér.

Feltevő szerkesztő:
BELEZNAV LÁSZLÓ.

Megjelenik vasárnap és csütörtök
reggel.

Szerkesztő és lapfuttató:
DARANYI FERENC.

Felekezeti kérdés.

A gazdasági és társadalmi kérdések vitatása, mely a mai európai parlamentek működését leginkább igénybe veszi, most már általános lett a magyar parlamentben is. Eddig nálunk leginkább közjogi kérdésekkel foglalkozott az országgyűlés, ezek mellett csak kevés idő jutott más dolgokra és ha foglalkoztak is gazdasági és társadalmi problémákkal, ez az országot alig érdekelte, igazlat a közvéleményben csak a 48. és 67. harca keltett.

A változás váratlan gyorsan következett be. A múlt évben összegyűlt új országgyűlésen egyszerre kialakultak egyrészt az agráriusok és merkantilisták, másrészt a radikálisok és klerikálisok pártjai és azóta állandóan folyik az eltérő gazdasági érdekek és különböző világnézetek közötti küzdelem, mely élénk visszhangra talál a parlamenten kívül az országban is.

Egyik sokat emlegetett kérdése

a parlamenti harcoknak a felekezeti kérdést abból a szempontból, hogy van-e jogosultsága a felekezeti alapon való szervezkedésnek, melyet aktuálissá tett a katolikusok magyaránny szervezkedése s ezzel szemben a többi felekezetek féltékenysége.

A radikálisoknak legfőbb érve ez ellen, hogy a felekezetiellen széttagolt magyar államban a felekezeti alapon való szervezkedés mélyreható ellentéteket fog előidézni az ország lakossága körében és ezáltal belső küzdelmekre fog vezetni.

A katolikusok ezzel szemben joggal hivatkozhatnak arra, hogy a szervezkedés részükről önvédelem indokából keletkezett. Nyílt kérdésként állhat ma minden türelmetlen okoskodás felvilágosítására, hogy hát kik is zavarták meg a státusquót? . . .

Szükségessé teszi továbbá a katolikusok részéről a szervezkedést az, hogy nekik nincs mint más felekeze-

teknek önkormányzatuk, tehát ha érdekeiket azon mértékben érvényesíteni akarják mint más felekezetek, továbbá ha az állam kezében lévő katolikus vagyont és a katolikus egyház felett gyakorolt hatalmat maguk ellen fölhasználtni nem akarják, oly erős társadalmi szervezkedéseket kell alkotniok, amelyekkel érdekeiket képviselhetni tudják.

Ezen szervezkedés felekezeti széttagoltságra és harcra, önmagában véve még nem vezet, mert ahogy a különböző politikai pártok társadalmi osztályok és foglalkozási ágak különböző történet szervezkedésük dacára békésen meglehetnek egymás mellett és működhetnek a maguk javára, úgy történhet az a felekezettel is, ha kölcsönösen tisztelik egymás jogait és nem egymást akarják legyőzni, hanem: nemes versenyre kelnek egymással a magasabb célok érdekében. Így látjuk a különböző felekezeti jó-

A mikházi klastrom harangja

Be messze estem kis falumtól
Édes anyám s rácsos kapunk be messze,
Ami szép volt: könnyes borotúl,
Bátúl borított, kódós távoiba veszte.
A homályból egy-egy sugár, ha csillan,
S egy-egy hang, multak szelőlőjébe kapva:
Bimbam, Bimbam,
A mikházi klastrom harangja . . .

. . . És haldudgáros titkos éjszakákon
Jön légi uton a méla-halaványon,
Sok-sok szerzetes méla-halaványon,
Sok kis fiu cinteremi harasztón.
Szűz Mária oltárán mennyi szín van,
Bucsusok jönnek dalolót csapatba —
Közönlöti őket bimbam,
A mikházi klastrom harangja . . .

Jönnek ünneplőn, szent, gyermeki hittel,
Tavaszi nap pompázó sugarába:

Pereg a dob, ezüst csengő csilingel,
Széleben repes a zászlók pántlikája,
S ó, aki oly sok század óta itt van,
S hívott fegyverbe, véres zivatarban:
Széleben bugja: bimbam,
A mikházi klastrom harangja . . .

Lelkem ragyogó szövetebe
Szent álmokat szöttek angyalkezek,
És leboruiva Asszisi élébe,
Sugtam: „Oh, nagy szent a fiad leszel!”
És biztatott és hívott álmaimban

Hús szellő karján ringatva, suhanva,
Bimbam, bimbam,
A mikházi klastrom harangja . . .

S azóta jön, jön, hajnali időbbe,
Csöndes estenden hallom, hallom, egyre,
S ablakomon csodásan átömölve
Rá hull gyászosan szomorú szívemre —
Jön, mindig jön, kísértőn, holmtolgian,
Sebzett szívem a halálba ringatva:
Bimbam, bimbam,
A mikházi klastrom harangja . . .

Kiss Menyhért.

Tövisék és virágok . . .

Báró Bánffy miniszterelnökségének történetéből említi fel ezt az érdekes kis esetet:

Bánffy miniszterelnöknek miniszterekre volt szüksége. De hamar. Sürgősen ám.

Hát telefonoz Ludvig Gyulának. Az ám, de Ludvig Nagyzsombaitban volt géppróban. Csak este jön vissza.

Késő! morgogja Bánffy. Nem várhatok. Telefonál egy másik miniszter jelöltnek. Az meg vadászatban van. Csak holnap jön haza.

— Késő! Nem várhatok. Telefonál hát Dániel Ernőnek és ugyennekor egy másik jelöltnek, hogy jöjjenek fel Budára. Ó hozzá.

Dániel nem volt otthon. De ügyes asszony felesége sejtett valamit. Rögton haza hívatta. És küldötté ebéd nélkül, éhesen Budára, az új miniszterelnökhöz.

Az a másik előbb, szokott kényelmével megebédelt. Mer hát az ebéd. És ebéd után ballagott fel Budára.

Elkésétt!

tékonyági és művelődési intézményeket éventeek óta a legszebben működni.

A radikálisok nem is a katolikus felekezeteket féltik a nem katolikusok felekezeti háborúja miatt aggódnak, hanem saját magukat akarják a felekezeti szervezkedés elnyomása által az ellentáborfól megmennti. Jól tudják ők, hogy a katolikusok nem a többi felekezetek, hanem ő ellenük szervezkednek és jól tudják, hogy sem a protestások, sem a zsidók nem nyerhetők meg arra, hogy a vallás védelmére a radikálisokkal szemben a katolikusokkal közös akciót kezdenek, tehát a katolikusok e küzdelemben kizárólag magukra vannak utalva. A katolikusok szervezkedését ennélfogva megakadályozni annyira volna, mint az ellenük való szervezkedést lehetetlenné tenni.

Kellemen Samu és társai, amikor hazafias felbuzdulással nagy hangon szavainak a hazát részekre bontó felekezetiellen ellen, csak ürügyül emlegetik a hazát és felekezetiellen, amely ürügy alatt az ellenük most már országosan megindult akció legerősebb mozgató elemét, a katolikus szervezeteiket akarják megbénítani.

Ezzel szemben a helyes és igazságos álláspont az, hogy a szervezkedés egy emberi alapjog, melynek gyakorlása mindenkinek nyitva áll. Szervezkedjenek tehát más felekezetek is, ha szükségét látják, mint ahogy szervezkedtek a szocialista szakszervezetek ellen a munkaadók.

Az állam feladata csak az lehet

Nem lett miniszter belőle sohasem Dániel pedig miniszter lón.

***

Hát így a felsőbb körök. Ott is üstökön kell ragadni — a szerencsét.

De áll ez a szegény emberre. A legszerencsés emberre is.

Hánszor kínálkozik jó alkalom, kövér munkára, jövedelmre. A szerencse szinte megrázza az ablakot Ugy his, küld benünket. De a földmives, az iparos egyaránt epőszor arra gondol. Asszony.

— Add előbb a fölöstökön . . .

A fölöstök! Az nem marad el világot se. De a szerencse, a jó alkalom elrepül. És mi könnyen.

Egy gazdatisztról is beszélük, hogy esztendőn át nem volt állása. Egyszer aztán utazás közben egy nagy gazda kérdézködte a kocsijároló után. Hogy hát alkalomra. A gazdatiszt meg a kaszinóban billárdozott. Asszonyfelesége tüstént utána hívta. Asszonyfelesége szakadta víz vissza, hogy a tekintetes úr mindjárt jön, csak a billárd partját átjatsza ki. A nagy gazda meg tovább hajtott — Csak jatsza, mondotta, ilyen ispanra nekem nincs szükségem.

Mester.

hogy a szervezkedés jogát egyformán megadja mindenkinek és arra ügyeljen, hogy a szervezkedés ne más felekezetek jogainak csorbítására irányuljon, hanem magasabb célokat szolgáljon. Ebből a szempontból azonban alig hisszük, hogy az országban csak egy felekezeti szervezetet is kifogásolni lehessen, ellenben nagyon is el lehet télni a radikálisok szervezeteit, melyeknek egyenes célja a többi között az egyházi vagyon elvétele, szóval a felekezetek tulajdonjoga ellen erőszak alkalmazása.

Megyei és városi ügyek.

Állandó választmányi ülés. A vármegye állandó választmánya a június 8-án rendes évnegyedves közgyűlésen elintézendő tárgyak előkészítése céljából a máj. 9. 10. 16. 17. 19. 20. 23 és 24 napján tartja ülését dr. Horthy Szabolcs főispán előlével a szolnoki megyeházai tanácsban.

Városi közgyűlés. Jászberény város képviselőtestülete hétfőn a. h. 6-án tartotta a havi rendes közgyűlést Koncsk polgármester előlétele alatt, melynek — mint említettük volt — egyik legérdekesebb ügyeként tárgyalatott a kiküldött bizottságok előterjesztése az alkaptányi állás szervezésére vonatkozólag. A közgyűlés a tárgyban a bizottság javaslatát elfogadva 1963 koronára évi fizetéssel és megfelelő lakbér javadalmazással egy rendőrállományi állást rendszeresített és pedig akként, hogy így most már csak az egyik rendőrbiztos állás hagyatik meg, a másik helyébe jön az alkaptányi. Az alkaptányi állás jogi képzettségéhez közt. A szabályrendeletnek így értelemben módosítását a közgyűlés egyhangúlag elrendelte. — A 3-k számu, illetve második kerületi állami elemi iskola költségének előlegezése tárgyában kiadott kultuszminiszteri rendeletre vonatkozólag a közgyűlés az iskola felépítésére néve egyelőre végérvényes intézkedést nem tett, utasította egyben a város polgármesterét, hogy az osztályok ideiglenes elhelyezésére néve a gondnoksággal egyetértőleg intézkedjék. — A városon átvonuló törvényhatósági utak kezelés és fenntartási költségéihez való hozzájárulás megállapítása tárgyában hozott közigazgatási bizottsági határozatra néve, ez egyben nem előbb hozott határozata értelmében a közgyűlés feltratót intéz. — Az ovoida által lévő pince bérletére néve, mely eddig 40 koronára évi hasznóból jövedelmezett — Bodi József 200 koronás árgérete fogadtatott el. — Elfogadta a közgyűlés a buzapactéri Pinter-féle ártéruket felépíttényére vonatkozólag Jankovics Gyula szabózással kötött vállaltai szerződést, mely szerint a létepménynek már általunk ismeretlen szobornívét 10000 koronáért készíti el. — Eletányi Sándor téglaiparnéknél eladási ajánlatára vonatkozólag elhatározatot, hogy a város azt az idő szerint nem veszi meg.

Első díjat nyertek a szolnoki tüzoltok.

Megyebeli testvérvárosunkban nagyvívasság van. Ovációkkal, örömmel fogadnak egy nemesülő testületet, amely győztesen tér haza arról a küzdőtéről, hol becsületet és nevet szerzett városának.

A szolnoki Önkéntes-Tűzoltó-Testület a veszprémi országos tüzoltó versenyen első díjat nyert. Ez kétségtelül szép dolog és sokára érdemesebb a felvidulásra és történelmi felegetésére, mint például a követdiadalos felvonulásának krónikát feljegyzése.

Szolnok városa tehát a közönsége élet-és vagyónbiztonsága érdekében tett tenykedésével ma irigylendő példaként áll előtünk és kitűző felkészesedések örömeivel tokozza a vármegye legannyóbb városának Jászberénynek folyton vigasz nélkül álló szomorúságát.

Mert hiszen hát itt e tekintetben a bizdító, a többször felhívó szó dacára a végzetes nemábanság és indolencia folytán elvezettek létszám még a remény is arra néve, hogy a tűzrendészet egyedül célravezető ellátásának javítására az önkéntes tüzoltóság megalakítható legyen.

A vármegyei tüzoltó szövetség hivatalos közlönyének egyik f. évi száma szegymetesen elporontált bennünket s hogy jogos volt ez a városunkat illető megrovás kaland, mutatja azon közlömény, hogy e sorok trója által már évtizedek óta sürgöttet s az utóbbi időben a városi tanács által is szorgalmazott önkéntes tüzoltóság megalakításának ügye hajótörést szenvedett.

Nem tudják megalakítani az önkéntes tüzoltóságot. A volt tüzoltó parancsnok: a rendőrkaptány hivatalosan is már jelenlelte, hogy a közönséghöz intézett felhívás dacára nem került jelenléző, ki társult volna a nemes emberbarátai szervezkedés kivételének eszméjéhez.

Nos hát így vagyunk ma. Veszedelemesen közeledik az idő, mikor a vármegyei tüzoltó szövetség hit Jászberényben fogja taranni meg e nyár folyamán ülését. Hogy fogadják őket, mit csinálnak? Nem tudom. A négy fogtetses tüzoltólegény majd reprezentálja az etelet. Egy pár hét, egy hónap meg nagyjából. Buzdítani a szolnokiakat örömteljes sikerén. En meg most is azt mondom, hogy igen is meglehetően alkalom Jászberényben az önkéntes tüzoltótestületet, de hogy meg is kell, az e közel jövő hónapra fogja ránt: parancsoni. (—)

A szabadkőműveség nemzeti veszedelme.

— Huszár Károly rüperinta —

Céludatosan, sikeresen folyik a katolikus táborban a népfelvilágosító munka a szabadkőműveség ellen. A legutolsó katolikus nagygyűlésen hozott határozat értelmében az egész vonalon megkezdődött a védelmi harc és ma már a közéleti

